

Aan: Ministerie van BZK

Datum: 30 augustus 2023

Betreft: Consultatie wijzigingen SVVE

Geachte collega's,

Met dit memo reageren we graag op de consultatie SVVE, die u op 2 augustus 2023 heeft gepubliceerd op overheid.nl. We hopen wel dat u zich realiseert dat deze consultatie ongelukkig is qua timing, gezien de zomervakantie en looptijd. Daardoor hebben we minder zwaar kunnen inzetten, dan wat een regeling als deze ons waard is.

Vanuit de gemeente Rotterdam en in samenwerking met VVE-010 en een aantal externe deskundigen, geven wij hierna de volgende reactie op de vragen uit de consultatie SVVE. De gemeente Groningen onderschrijft deze reactie.

We hebben onze bijdrage als volgt ingedeeld:

- A. Algemeen/samenvatting
- B. Monumenten
- C. Bonus voor biobased isolatiemateriaal
- D. Uitbreiding subsidie voor adviezen die nodig zijn voor verduurzaming
- E. Oplaadpuntenadvies en basislaadinfrastructuur
- F. Terrasdaken
- G. Energieadviseurs
- H. Overige punten

A. Algemeen/samenvatting

- We vinden het een goede ontwikkeling, dat de Rijksoverheid continu bezig is met het verbeteren van haar subsidieregelingen. Wij denken dat door de voorgestelde aanpassingen, de SVVE steeds beter aansluit bij de praktijk van de verduurzaming van VvE's.
- Wel blijven wij kritisch over de lage subsidiebedragen en het lage totale budget. Bij de subsidie isolatiemaatregelen blijven bijvoorbeeld allerlei bijkomende kosten buiten beschouwing, die noodzakelijk zijn om de maatregelen te kunnen uitvoeren.
- Tevens is de algehele werkwijze en controle met betrekking tot deze regeling voor ons onduidelijk. Wij vinden het belangrijk dat het risico voor VvE's op terugbetaling van het subsidiebedrag tot een minimum beperkt blijft.
- Ook blijven we aandacht vragen voor de minimaal benodigde percentages/oppervlakten voor maatregelen om subsidie te krijgen, zoals eerder aangegeven in onze brief van 26 juli 2022. U heeft in een gesprek met ons aangegeven dat afwijking hiervan mogelijk is indien VvE's niet aan het minimaal benodigde oppervlak kunnen voldoen, maar deze mogelijkheid is voor de VvE's niet duidelijk. Wij zien dit graag concreet opgenomen in de regeling of vermeldt op de website over de SVVE-regeling.

- Daarnaast willen we u er wederom op wijzen dat de hoogte van de subsidie voor aansluiting op het warmtenet niet in verhouding is. Graag zien wij dat hier aan andere aansluiting wordt gemaakt, vergelijkbaar met de SAH. Ook zien wij graag een verhoogde subsidiebijdrage.
 - We hebben nu voor VvE's drie verschillende subsidies voor een warmtenet: de SAH voor gemengde VvE's, deze regeling voor niet gemengde VvE's met een centrale aansluiting en de ISDE voor niet gemengde VvE's met een individuele aansluiting. Dit is voor een wijkaanpak heel vervelend. Het is voor VvE's verwarrend en niet helder. Ook is onduidelijk of een gemengde VVE bij individuele aansluitingen later voor spijtoptanten opnieuw SAH-subsidie kan aanvragen, waar ISDE altijd individueel aangevraagd kan worden.
 - Daarnaast is de hoeveelheid subsidie per regeling verschillend. Dat moet gelijk worden getrokken, want het leidt tot ongelijkheid in de wijkaanpak. Terwijl het product uiteindelijk gaat om dezelfde warmte uit een centrale aansluiting op het warmtenet, die gesubsidieerd wordt door de SAH of door SVVE. Dat vinden wij niet wenselijk. Wij stellen voor de subsidieregelingen eenduidiger te maken en ook beter inpasbaar voor wijkgerichte aanpakken aardgasvrij/isolatie. Hierbij moet een optie komen om collectief subsidie in te dienen vanuit de gemeente.

B. Monumenten

- Het is positief dat de monumenten in deze wijziging extra aandacht krijgen. We gaan ervan uit dat de isolatiewaarden voor monumenten die nu gaan worden opgenomen in de regeling in overleg met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed tot stand zijn gekomen. Wij hebben twee aanvullingen:
 - Naast de monumenten zien wij graag de beschermde stadsgezichten als extra groep meegenomen. Bij het verduurzamen van deze gebieden zijn al extra eisen van welstand van toepassing die ook tot extra eisen in verduurzaming kunnen leiden. We zien hier graag dezelfde voorwaarden als bij monumenten opgenomen.
 - In de maatregellijst voor monumentenglas is een lagere U-waarde opgenomen. Er wordt wel over hoogrendementsglas gesproken. Vacuümglas zou volgens onze definitie hier ook onderdeel van moeten zijn.

C. Bonus voor biobased isolatiemateriaal

- We zijn content dat, mede door ons pleiten, er een bonus komt voor biobased isolatiemateriaal.

D. Uitbreiding subsidie voor adviezen die nodig zijn voor verduurzaming

- Belangrijk is dat alle VvE's gebruik kunnen maken van het onderzoeksbudget, ook de VvE's die eerder subsidie voor advies hebben ontvangen. Het is voor ons onduidelijk hoe hier in de regeling mee wordt omgegaan.
- De oude regeling SEEH stelde een EMA vereist als voorwaarde voor het ontvangen van subsidie voor een DMJOP en/of procesbegeleiding. In de nieuwe regeling zijn verschillende gradaties aan adviezen opgenomen (energiescan versus energiemaatwerkadvies) en diverse onderzoeken toegevoegd. Een EMA als startpunt lijkt geen vereiste meer. Dat is wat ons betreft een positieve ontwikkeling, omdat de VvE's dan passend bij het momentum het juiste instrument voor de vervolgstappen kunnen gebruiken. Elke VvE in Nederland zou dan een "verduurzamingsbouwdepot" ontvangen waarmee ze in de komende jaren, in eigen tempo, de stappen naar verduurzaming kunnen maken. Twee punten zijn volgens ons voor een succesvolle doorloop van belang:
 - Een langere looptijd voor het gebruiken van het "bouwdepot"; en

- Goed advies hoe de VvE's de middelen voor adviezen zouden moeten inzetten. Meer, goed opgeleide en onafhankelijke procesbegeleiders zijn hiervoor cruciaal.
- Wij zien in de wijziging nu een aantal onderzoeken benoemd die betrekking kunnen hebben op verdiepend onderzoek, waardoor de plannen voor duurzaamheid meer technische onderbouwing krijgen. Door de specifieke benoeming van de toegestane adviezen bestaat de kans dat adviezen uitgesloten worden die uiteindelijk toch wel nodig zijn, zoals bijvoorbeeld kostencalculatie en ontwerpkosten. Voorstel om de lijst breder te maken in hoofdlijnen en aantoonbaar aan de verduurzaming te koppelen.
- In de wijziging is aangegeven dat een EPA-certificaat niet meer voldoende is en dat een EPA-adviseur zich dus moet bijscholen om als EP-adviseur binnen de SVVE-regeling werkzaamheden uit te voeren. Echter zien wij zien op dit moment een grote vraag naar EPA-adviezen. Dit leidt nu al tot wachtlijsten. Voor de bijscholing is te verwachten dat niet elke adviseur zich op tijd kan bijscholen of niet op juiste termijn de benodigde certificaten haalt. Wij pleiten dan ook hier voor een ruime overgangperiode, langer dan nu voorgesteld.
- We vinden het spijtig dat het percentage subsidie bij adviezen wordt verlaagd. De komende jaren zullen VvE's op grote schaal onderzoeken moeten doen om tot de juiste keuze in verduurzaming te komen. Juist de kosten vooraf zijn nu vaak een beperkende factor voor de vervolgstappen in verduurzaming. We pleiten er dan ook voor om het percentage op 75% te houden.

E. Oplaadpuntenadvies en basislaadinfrastructuur

De inhoudelijke reactie op dit punt is gezamenlijk opgesteld met de gemeentes Utrecht en Amsterdam.

- Geen noodzaak voor laadpunten op alle parkeervakken
 - In artikel 12.1.b. staat "het installeren van basislaadinfrastructuur, indien de vereniging alle parkeerplaatsen voorziet van basislaadinfrastructuur." En in artikel 13.3.b. nogmaals "het installeren van bekabeling naar alle parkeerplaatsen".
 - Ons inziens is dit een te harde eis en in een aantal garages op dit moment niet nodig. Wanneer de parkeervakken toegewezen zijn aan één adres dan kan er de situatie ontstaan dat er op ieder parkeervak op den duur één laadpunt aanwezig is. Wanneer deze vakken echter breder toegankelijk zijn voor een grotere doelgroep kan waarschijnlijk met een kleiner aantal laadpunten uit. Hoe dit in de betreffende panden in de toekomst zal zijn is nu nog niet te voorzien.
 - Ons voorstel is daarom om een plan te laten maken door de VvE, waarin zij de nu benodigde laadpunten concreet aanleggen en alle overige vakken voorbereiden. Dat voorbereiden kan dan door bijvoorbeeld het maken van doorvoeren in muren en wanden t.b.v. leidingdoorvoeren, het maken van ledige leidingen en/of leidingen met bekabeling naar parkeerplaatsen. Dan blijft de investering op dit moment beperkt (100% bekabelen zou nu te duur zijn, niet duurzaam zijn en de subsidie zou hiervoor ook lang niet toereikend zijn) en kunnen toekomstige gebruikers eenvoudig en met relatief lage kosten uitbreiden. De technische ruimte moet ruimte bieden voor uitbreiding van het aantal groepen in de toekomst. Eventuele investeringen nu moeten rekening houden met die toekomstige uitbreidingen.
 - Voor de eerste jaren kan gebruik worden gemaakt van inmiddels opgedane ervaringen met op de toekomstgerichte en uitbreidbare laadplannen en laadinfra. In de bijlage van de G4 richtlijn voor laden in parkeergarages, is in de bijlage een advies opgenomen voor het aantal gebruikers dat naast elkaar gebruik kan maken van één laadpunt. (Zie bijlage tabel 3
<https://www.agendalaadinfrastructuur.nl/ondersteuning+gemeenten/documenten+en+links/documenten+in+bibliotheek/handlerdownloadfiles.ashx?idnv=2457064>)

- Verder willen wij nog benoemen dat er een belangrijke correlatie is met het energienet bij het aanleggen van grote aantallen laadpunten – en dus ook het voorbereidende leidingwerk. Is hierop toegezien bij het formuleren van deze subsidie?
- Subsidie zou ook interessant zijn voor woningcorporaties
 - We zien in Rotterdam dat niet alleen VvE's de maatregelen die nodig zijn voor oplaadinfrastructuur moeilijk voor elkaar krijgen. Voor woningcorporaties geldt hetzelfde. Eenzelfde financiële stimulans zou de beschikbaarheid van laadinfrastructuur voor de sociale huurder kunnen helpen. Voor panden, waar een woningcorporatie enig eigenaar is, is deze subsidie nu niet beschikbaar.
- Subsidie zou ook moeten gelden voor beheerverenigingen van parkeerterreinen.
 - Als de parkeervakken die behoren bij de bewoners/gebruikers van een VvE zijn ondergebracht in een beheervereniging zouden deze niet van de SVVE-subsidie moeten worden uitgesloten.

F. Terrasdaken

- Wij zijn content dat er een versoepeling komt van de subsidievoorwaarden bij dakisolatie van terrasdaken. Voor dit specifieke onderwerp hebben wij verder geen inhoudelijke verbeteringen.

G. Energieadviseurs

- Maak een soepele overgangsregeling voor VvE's die al zijn begonnen met onderzoek maar nog niet zover zijn om de subsidie aan te vragen. Dat is van bijzonder belang voor de EMA's die al een tijd geleden zijn opgesteld onder BRL-9500-02 en in deze regeling na 1 juli 2024 niet meer geldig zouden zijn. Hanteer hier een maximale geldigheid van 2 jaar, dan faseren de maatwerkadviezen met BRL 9500-02 vanzelf uit en wordt vertraging voorkomen. Ook de oude EMA's zijn daarmee subsidiabel en het is mogelijk aanspraak te doen op de nieuw toegevoegde extra onderzoeken.

H. Overige punten

- ZEP Pakket: aanpassing voorwaarden is gewenst
 - Sinds 1 januari 2023 zijn de voorwaarden voor het ZEP-pakket aangepast en zijn er hierdoor meer mogelijkheden. Echter zijn er complexe berekeningen benodigd om hiervan gebruik te maken. Wij blijven ervoor pleiten dat een toetsing op de resterende warmtevraag veel effectiever en werkbaarder is dan de huidige opzet. Daarmee wordt ook voorkomen dat er alsnog warmte weglekt via koudebruggen, waarover nu in de voorwaarden niets is opgenomen.
- Data deling
 - De gemeente Rotterdam wil graag inzicht in het aantal aangevraagde en verleende SVVE-subsidies, liefst op wijkniveau. Deze informatie is nu vaak verouderd en slechts beschikbaar op gemeenteniveau. Verbetering van deze informatie helpt ons om inzicht te hebben in het aantal VvE's die maatregelen treft en welke maatregelen dit dan zijn. Ook geeft het ons het inzicht of en hoe we de dienstverlening aan VvE's dienen te verbeteren.
- Procedures en administratie
 - Wij willen u oproepen om de procedures en administratie altijd zo eenvoudig mogelijk te houden. Hierdoor is het voor alle VvE's mogelijk is om van de subsidie gebruik te maken, ongeacht het opleidingsniveau van de bewoners en het wel of niet hebben van een kundige beheerder.
- Samenwerking
 - Tot slot willen wij u nog meegeven dat we de huidige samenwerking tussen de G4+ (gemeentes Amsterdam, Den Haag, Groningen, Rotterdam, Utrecht en Tilburg) en het

ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zeer waarderen. Wel willen wij u vragen om bij een volgende consultatie de gemeentes nog meer aan de voorkant te betrekken van de voorgestelde wijzigingen en de details hiervan. Uiteraard kan er altijd 'als sluitstuk' een internet consultatie worden toegepast, maar als gemeentes zouden wij graag eerder op een coöperatieve wijze over de details van de wijzigingen meedenken.

Dit waren onze antwoorden op de vragen uit de consultatie. Vanuit gemeente Rotterdam zijn we beschikbaar mee te denken over de inhoudelijke keuzes en de praktische uitwerking. U bent van harte welkom een keer op VvE-werkbezoek naar Rotterdam te komen.

Wij wensen u veel succes bij de afronden van de consultatie en het invoeren van de wijzigingen van de SVVE.

Hoogachtend,

Gemeente Rotterdam